מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את מטרת הכתבה העיתונאית ואת מבנה הפירמידה ההפוכה
- לזהות סימני לשון אופייניים לכתבה: מילות קישור, זמן, גוף ומשלב
- לתרגל כתיבת פתיח שעונה על מי מה מתי איפה למה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנה כללית

1. ב – לדווח על אירוע אקטואלי
2. ג – גוף שלישי
3. ב – מהחשוב ביותר לפחות חשוב
4. ג – עבר
5. ב – לדברי

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הכותרת היא חלק חיוני במבנה הכתבה
2. לא נכון – כתבה נכתבת בדרך כלל בגוף שלישי
3. נכון – זהו תפקיד הפתיח בכתבה
4. לא נכון – ציטוטים נותנים אמינות ומידע נוסף לכתבה
5. נכון – כותרות רבות נכתבות בהווה כדי להיות חיות יותר

חלק ג' – השלמת מילים

1. איפה
2. פחות
3. מירכאות
4. אקטואלי
5. לדברי

חלק ד' – התאמה

- 1 – ב (מסכמת את עיקר האירוע בקצרה)
- 2 – ג (עונה על מי מה מתי איפה למה)
- 3 – ד (דברי אדם שצוטטו במירכאות)
- 4 – ה (מהחשוב ביותר לפחות חשוב)
- 5 – א (מוסיפים מידע חזותי לכתבה)

חלק ה' – סדר נכון של מבנה הכתבה

1. כותרת ראשית וכותרת משנה
2. פתיח שעונה על מי מה מתי איפה למה
3. פירוט מהחשוב אל הפחות חשוב
4. ציטוטים של עדים ומומחים
5. תמונה וכיתוב

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. פתיח הכולל מי מה מתי איפה, בגוף שלישי ובזמן עבר, בסגנון עניני
2. ציטוט קצר במירכאות, מתאים לנושא השתילה והגבעה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התלמידים יזהו שהמטרה היא דיווח על אירוע אקטואלי
- ציפייה לשתי שאלות מתוך: מי מה מתי איפה למה איך
- דוגמה תקינה כמו לדברי לפי בעקבות

טיפים להפעלה:

- אפשר להביא כתבה אמיתית מהעיתון ולבקש מהתלמידים לאתר בה את חלקי המבנה
- בחלק הפתוח כדאי לעודד שימוש בציטוט דמיוני אך הגיוני
- מומלץ לקרוא את הכתבה לדוגמה בקול רם לפני תחילת התרגול

דף תרגול: כתבה עיתונאית

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

כתבה עיתונאית מספרת על דבר שקרה. נלמד איך בנויה כתבה ואיך מזהים אותה.

📖 מילון קטן:

כתבה עיתונאית	טקסט שמדווח על אירוע אמיתי שקרה
פתיח	הפסקה הראשונה שעונה על מי מה מתי איפה
פירמידה הפוכה	מבנה שבו כותבים קודם את החשוב ביותר
ציטוט	דברים שאדם אמר, כתובים במירכאות
כותרת משנה	משפט קצר מתחת לכותרת הראשית שמוסיף מידע
גוף שלישי	כתיבה על מישהו אחר, לא אני ולא אתה
משלב עניני	כתיבה ברורה עם עובדות, מספרים ותאריכים

1 חלק א' – הבנה כללית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למה כותבים כתבה עיתונאית?

א) לשכנע את הקורא בדעה ב) לדווח על אירוע אקטואלי ג) לספר סיפור דמיוני

ד) להביע רגשות אישיים

2. מי מספר את הכתבה?

א) גוף ראשון ב) גוף שני ג) גוף שלישי ד) אין כלל קבוע

3. איך מסדרים את המידע בכתבה?

א) מהפחות חשוב לחשוב ביותר ב) מהחשוב ביותר לפחות חשוב ג) בסדר אלפביתי

ד) בסדר כרונולוגי בלבד

4. באיזה זמן מספרים מה קרה?

א) עתיד ב) הווה ג) עבר ד) ציווי

5. איזו מילה מופיעה הרבה בכתבות?

א) אבל ב) לדברי ג) אם ד) כאילו

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כתבה עיתונאית צריכה לכלול כותרת ראשית	☐	☐
2	מותר לכתוב כתבה בגוף ראשון, כמו יומן אישי	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	הפתיח של הכתבה עונה על מי מה מתי איפה	☐	☐
4	בכתבה עיתונאית אין צורך בציטוטים של עדים	☐	☐
5	בכותרת הכתבה אפשר להשתמש גם בזמן הווה	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. הפתיח של הכתבה עונה על השאלות מי מה מתי _____

2. בכתבה עיתונאית כותבים מהחשוב אל ה_____ חשוב

3. ציטוטים בכתבה מופיעים בתוך _____

4. כתבה עיתונאית מדווחת על אירוע _____

5. מילת הקישור _____ משמשת כדי לציין מקור מידע

4 חלק ד' – התאמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כותרת ראשית	___	**א.** מוסיפים מידע חזותי לכתבה
2. פתיח	___	**ב.** מסכמת את עיקר האירוע בקצרה
3. ציטוט	___	**ג.** עונה על מי מה מתי איפה למה
4. פירמידה הפוכה	___	**ד.** דברי אדם שצוטטו במירכאות
5. תמונה וכיתוב	___	**ה.** מהחשוב ביותר לפחות חשוב

5 חלק ה' – סדר נכון של מבנה הכתבה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	פתיח שעונה על מי מה מתי איפה למה
☐	פירוט מהחשוב אל הפחות חשוב
☐	ציטוטים של עדים ומומחים
☐	תמונה וכיתוב
☐	כותרת ראשית וכותרת משנה

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו פתיח קצר לכתבה עיתונאית על אירוע שקרה בבית הספר שלכם. הקפידו לענות על מי מה מתי איפה

2. קראו שוב את הכתבה לדוגמה על שתילת העצים וכתבו ציטוט נוסף שיכול להופיע בה, בשם של מתנדב אחר

כרטיס יציאה

מהי מטרת הכתבה העיתונאית?

מהן שתי שאלות שהפתיח צריך לענות עליהן?

תנו דוגמה אחת למילת קישור האופיינית לכתבה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀